

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 9. februar 2021
Kontor: Kontoret for Organiseret
Kriminalitet
Sagsbeh: Anders Bertelsen Forman
Sagsnr.: 2021-0030-5452
Dok.: 1802362

Besvarelse af spørgsmål nr. 524 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 524 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 18. januar 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Nick Hækkerup

/

Maria Holm

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 524 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren kommentere på artiklen ”Sigtelse: Bandefigur styrede hvide bude fra fængslet”, eb.dk den 12. januar 2021, herunder redegøre for, hvor mange personer der i 2020 er sigtet og dømt for at fortsætte deres kriminelle aktiviteter fra fængslet?”

Svar:

1. Jeg ser med stor alvor på sagen fra Vestre Fængsel. Der er selvfølgelig ingen tvivl om, at det på ingen måde skal være muligt at fortsætte kriminelle aktiviteter, mens man afsoner en fængselsstraf. Det gælder ikke mindst i forhold til indsatte bandemedlemmer, som har vendt samfundet ryggen, og som skal mødes med hårde og meget restriktive rammer i vores fængsler.

Reglerne om indsattes ret til besøg, brevveksling og telefonsamtaler er derfor også udformet på en sådan måde, at retten hertil kan begrænses, hvis f.eks. hensynet til at forebygge kriminalitet taler derfor. Dette gør sig særligt gældende i forhold til at begrænse kontakten med omverdenen for indsatte bandemedlemmer, hvor reglerne blev skærpet i forbindelse med bandepakke III fra 2017. Derudover kan også retten til at komme på udgang nægtes, bl.a. hvis der er bestemte grunde til at antage, at den indsatte vil begå ny kriminalitet. Reglerne for udgang blev skærpet yderligere for indsatte bandemedlemmer i forbindelse med bandepakke II fra 2014. Se nærmere om reglerne i Direktoratet for Kriminalforsorgens bidrag nedenfor.

Jeg har en klar forventning om, at kriminalforsorgen gør brug af disse redskaber, hvis kriminalforsorgen mistænker, at en indsat vil misbruge kontakten med andre mennesker til at begå ny kriminalitet. Når det er sagt, så mener jeg, at det er afgørende, at kriminalforsorgen har de fornødne redskaber til at forebygge kriminalitet i eller fra fængslerne – og det skal der løbende være fokus på at sikre.

Det er derfor også min forventning, at sikkerheden i fængslerne vil være et tema, når vi i år skal forhandle en ny flerårsaftale på plads for kriminalforsorgens økonomi. Det vil i den forbindelse være nærliggende at drøfte, hvordan vi i endnu større omfang forhindrer, at der bliver begået kriminalitet i eller fra fængslerne.

2. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen anmodet om en udtalelse fra kriminalforsorgen, som har oplyst følgende:

”1. Direktoratet for Kriminalforsorgen skal indledningsvis bemærke, at kriminalforsorgens kerneopgave er at fuldbyrde de straffe, som domstolene har fastsat, og bidrage til at begrænse kriminalitet. Derfor arbejder kriminalforsorgen også i samarbejde med politiet og andre myndigheder løbende på at forebygge, at indsatte i landets fængsler og arrester begår ny kriminalitet under afsoning.

Kriminalforsorgen har i de senere år og har fortsat et særligt fokus på at styrke sikkerheden i fængslerne og forebygge ny kriminalitet ved bl.a. at identificere og hindre ulovlig kommunikation ind og ud af fængslerne. Der er således f.eks. iværksat en række initiativer mod indsmugling af mobiltelefoner og ulovlige genstande, som har medført et markant fald i antallet af indsmuglede telefoner.

Indsattes muligheder for en kriminalitetsfri tilværelse efter løsladelsen hænger imidlertid nøje sammen med de pågældendes mulighed for under indsættelsen at kunne opretholde forbindelsen til omverdenen. Indsatte har derfor som udgangspunkt ret til at modtage besøg i fængslet og til at have brevveksling og telefonsamtaler med personer uden for fængslet, jf. nedenfor.

2. Det følger af straffuldbyrdsloven, at en indsat har ret til mindst ét ugentligt besøg af mindst én times varighed og så vidt muligt af to timers varighed, og at det kan gøres til et vilkår for en besøgstilladelse, at den besøgende lader sig undersøge.

Derudover er der i besøgsbekendtgørelsen fastsat regler om gennemførelsen af de indsattes ret til besøg, herunder regler om begrænsninger i retten til besøg ud fra 1) ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, 2) hensynet til kriminalforsorgens indsats mod radikaliserings og ekstremisme eller 3) hensynet til at forebygge kriminalitet. Kriminalforsorgsområdet har således bl.a. mulighed for at træffe bestemmelse om forbud mod besøg af bestemte personer og om gennemførelse af besøg under overværelse af personale i institutionen.

Det følger endvidere af straffuldbyrdsloven, at breve til og fra en indsat uden retskendelse kan åbnes og lukkes af personalet i den indsattes påsyn. I tilfælde, hvor gennemlæsning har fundet sted, kan et brev tilbageholdes, hvis det skønnes, at det ikke bør afsendes.

Gennemlæsning af breve til og fra en indsat og tilbageholdelse af breve kan alene ske, hvis det skønnes påkrævet af 1) ordens-

eller sikkerhedsmæssige hensyn, 2) af hensyn til kriminalforsorgens indsats mod radikaliserings og ekstremisme 3) af hensyn til at forebygge kriminalitet eller 4) for at beskytte den forurettede ved lovovertrædelsen.

Breve, som skal sendes, afleveres i en åben kuvert til personalet, som kontrollerer kuverten med henblik på at sikre, at der ikke er ulovlige genstande med brevet. Efter endt kontrol kan kuverten lukkes. Breve til og fra de indsatte vil som udgangspunkt blive ekspederet uden gennemlæsning, medmindre der foreligger konkrete grunde til det, jf. ovenfor.

Det følger herudover af straffuldbyrdelsesloven, at indsatte som udgangspunkt har ret til at føre telefonsamtaler, i det omfang det er praktisk muligt. Ifølge reglerne skal telefonsamtaler i lukkede institutioner dog optages, påhøres eller aflyttes, medmindre dette ikke findes nødvendigt af 1) ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, 2) af hensyn til kriminalforsorgens indsats mod radikaliserings og ekstremisme 3) af hensyn til at forebygge kriminalitet eller 4) for at beskytte den forurettede ved lovovertrædelsen.

Adgangen til at føre telefonsamtaler kan endvidere nægtes helt, hvis dette findes nødvendigt af ovenstående hensyn.

Endelig følger det af straffuldbyrdelsesloven, at en indsat alene kan få tilladelse til udgang, når der ikke er bestemte grunde til at antage, at den indsatte i forbindelse med udgang vil begå ny kriminalitet, unddrage sig fortsat straffuldbyrdelse eller på anden måde misbruge udgangstilladelsen, og hensynet til retshåndhævelsen ikke i øvrigt taler imod udgangstilladelsen, ligesom udgangsformålet skal være rimeligt begrundet i uddannelsesmæssige, arbejdsmæssige, behandlingsmæssige, familiemæssige eller andre personlige hensyn.

3. Der gælder endvidere særligt skærpede regler om afskæring af besøg i forhold til bandemedlemmer, der vurderes at have tilknytning til en gruppering, der aktuelt er en del af en bandekonflikt.

Det følger således af straffuldbyrdelsesloven, at indsatte, som af politiet skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, som er aktivt involveret i en verserende voldelig konflikt med en anden gruppe af personer, og om hvem politiet oplyser, at der inden for den gruppe – som den indsatte skønnes at have tilknytning til – som led i konflikten enten er anvendt skydevåben eller våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180, ikke har ret

til at modtage besøg af personer med tilknytning til den pågældende gruppe eller en anden tilsvarende gruppe, medmindre ganske særlige grunde gør sig gældende.

Endvidere følger det af straffuldbyrdelsesloven, at udgang ikke kan finde sted, hvis den indsatte skønnes at have tilknytning til ovennævnte gruppe af personer.

Hertil kommer yderligere regler om skærpede sikkerhedsforanstaltninger vedrørende besøg, brevveksling og telefonsamtaler i forhold til indsatte, som af politiet skønnes at indtage en ledende eller koordinerende rolle i en gruppe af personer, som tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet.

Kriminalforsorgen er opmærksom på disse regler, der således bliver anvendt i praksis over for banderelaterede indsatte omfattet af reglerne.”

3. Justitsministeriet har endvidere anmodet Rigspolitiet og Rigsadvokaten om oplysninger om antallet af sigtede og domme i 2020 mod personer, der fortsætter deres kriminelle aktiviteter fra fængslet.

Rigspolitiet og Rigsadvokaten har oplyst, at det ikke er muligt ved et elektronisk udtræk at opgøre, hvor mange personer der i 2020 er sigtet eller dømt for at fortsætte en kriminel aktivitet efter indsættelse i fængsel. Rigsadvokaten har videre oplyst, at det i forbindelse med sagsbehandlingen af straffesager ikke registreres, om en person er dømt for at have fortsat en kriminel aktivitet fra fængslet. Det vil derfor kræve en omfattende manuel gennemgang af et meget stort antal sager, hvis der skal tilvejebringes oplysninger herom.

Rigspolitiet har endvidere oplyst følgende:

”Rigspolitiet har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Københavns Politi, der indledningsvis har oplyst, at Københavns Politi ikke kan kommentere på den konkrete sag, som omtales i den pågældende artikel fra Ekstra Bladet af 12. januar 2021, da sagen er verserende.

Københavns Politi har endvidere oplyst, at det er Københavns politis umiddelbare opfattelse, at det ikke er en generel problematik, at kriminaliteten fortsættes fra fængslet.”